Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

СТАНОВИЩЕ ПО ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 5-3/2022 г.

На основание чл. 84, ал. 1 и 2, и чл. 88, ал. 1 от *Закона за опазване на околната среда* (ЗООС), чл. 26, ал. 1, т. 1 и ал. 2 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (Наредбата за ЕО), във връзка с чл. 31, ал. 4 от *Закона за биологичното разнообразие* (ЗБР) и чл. 36, ал. 4 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони* (Наредбата за ОС)

С Ъ Г Л А С У В А М

Интегрирана териториална стратегия за развитие на Южен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. по Алтернатива 2

Възложител: Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Характеристика на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Южен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.:

Интегрирана териториална стратегия за развитие (ИТСР) за развитие на Южен централен регион (ЮЦР) за планиране от ниво 2 е средносрочен стратегически планов документ, който определя политическата, икономическата, пространствената и тематична рамка на развитието на региона в годините на новия програмен период 2021-2027 г. Стратегията за развитие на ЮЦР за планиране от ниво 2 е разработена в съответствие с Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. и отчита предвижданията на регионално ниво на секторните стратегии в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, широколентовите комуникации, туризма и околната среда. Формулираната визия за развитие на ЮЦР за планиране от ниво 2 е пренесена от Регионалния план за развитие (2014-2020 г.) и включва 3 основни приоритета за развитие на региона към които са формулирани специфични цели (СЦ), както следва:

Приоритет 1: Засилване на конкурентните позиции на ЮЦР чрез инвестиции във факторите на растежа – Факторите за растеж и конкурентоспособност в ЮЦР - научните изследвания, технологиите и иновациите, продуктите с висока добавена стойност, интернационализацията на икономиката и регионалната специализация според

спецификата на местните потенциали, притежават редица дефицити и са изправени пред значителни предизвикателства. Като положителен факт в тази насока може да се отчетат стъпките по създаване на *„регионален икономически модел за интелигентна специализация"*.

За увеличаване присъствието в региона на ключовите фактори за устойчив икономически растеж, планираните мерки са групирани за постигане на следните специфични цели:

СЦ 1.1. Иновации, технологично развитие и растеж;

СЦ 1.2. Подобряване на бизнес средата и стимулиране на предприемачеството;

СЦ 1.3. Добро образование, нови знания и професионално развитие;

СЦ 1.4. Развитие на конкуренти сектори, базирани на местните ресурси.

Приоритет 2: Подобряване на социалната и екологична среда – Важен фактор за интегрираното развитие на региона е постигането на подобрено качество на човешкия капитал чрез подобряване на здравеопазването и социалните услуги и чрез повишаване на общото културното ниво.

Изграждането на екологосъобразна инфраструктура и опазването на биологичното разнообразие е друг аспект на политиката за устойчиво развитие на региона, включващо следните специфични цели:

СЦ 2.1. Подобряване на достъпа до качествени здравни, социални, културни услуги и спорт;

СЦ 2.2. Изграждане на екологосъобразна инфраструктура. Ориентиране към по – зелена, нисковъглеродна икономика.

Приоритет 3: По балансирано териториално развитие и намаляване на неравенствата – Териториално балансираният растеж ще се постигне чрез подобряване на свързаността в региона и качеството на средата в населените места, укрепване на градовете центрове и ориентиране към полицентрично пространствено развитие.

Този приоритет включва следните специфични цели:

СЦ 3.1. Подобряване на транспортната и цифрова свързаност и достъпност;

СЦ 3.2. Подкрепа за балансирано пространствено развитие;

СЦ 3.3. Развитие и териториално сътрудничество.

В териториалния обхват на ЮЦР попадат териториите на областите: Пловдив, Пазарджик, Смолян, Кърджали и Хасково, с общо 58 общини:

- Област Пловдив – общини Асеновград, Брезово, Калояново, Куклен, Карлово, Лъки, Марица, Пловдив, Първомай, Раковски, Родопска община, Садово, Сопот, Стамболийски, Съединение, Хисаря, Перущица и Кричим;
- Област Пазарджик – общини Батак, Белово, Брацигово, Пещера, Велинград, Лесичово, Пазарджик, Панагюрище, Ракитово, Септември и Стрелча;
- Област Смолян – общини Баните, Борино, Девин, Доспат, Неделино, Златоград, Мадан, Рудозем, Смолян и Чепеларе;
- Област Кърджали – общини Кърджали, Ардино, Джебел, Кирково, Крумовград, Момчилград и Черноочене;
- Област Хасково – общини Димитровград, Ивайловград, Любимец, Стамболово, Маджарово, Хасково, Минерални Бани, Свиленград, Симеоновград, Тополовград и Харманли.

поради следните **мотиви:**

1. Стратегията е съобразена с наличните съотносими стратегически документи на национално и европейско ниво, имащи отношение към нея, включително и с такива, поставящи цели по опазване на околната среда

2. Съгласно извършените в доклада за екологична оценка анализи и изводи за очакваните въздействия върху околната среда:

2.1. На ниво Стратегически приоритети и специфични цели се очаква реализирането на им да доведе до: устойчива околна среда и устойчиво развитие, усвояване на ресурсите по ефективен и устойчив начин, развитието на по-зелена нисковъглеродна икономика, стимулиране на иновационни малки и средни предприятия (МСП), въвеждане на нови технологии и иновации в МСП, в изостанали селски райони, оптимизация на системата за управление на отпадъците, предприемане на действия, насочени към изпълнение на пакета кръгова икономика, с цел превръщане на отпадъците в ресурси, продължаване изграждането и реконструкцията на ВиК инфраструктурата, подобряване на жизнеността на селските райони, дейности, свързани с постигане на добро образование, нови знания и професионално развитие, подобряване на достъпа до качествени здравни, социални, културни услуги и спорт, опазване и възстановяване на природното и културното наследство, биологичното разнообразие, което ще окаже дългосрочно положително постоянно пряко и косвено кумулативно въздействие върху населението и човешкото здраве.

2.2. На ниво цели и конкретни допустими дейности и мерки се очаква прилагането на предвидените дейности и мерки да доведе до подобряване качеството на атмосферния въздух в населените места, изграждане на обществени зони за отдих и зелени площи, включително физически елементи на градската среда и зелена инфраструктура за сгради, повишаване на сигурността в градските обществени пространства, развитие и усъвършенстване на обществените системи за градски транспорт, намаляване на емисиите на парникови газове, развитието на селските райони, ограничаване на шума от обществения градски транспорт в населените места, подобряване състоянието на зелените градски пространства, подобряване на здравната, социалната и културната инфраструктура, което ще окаже дългосрочно положително постоянно пряко и косвено кумулативно въздействие върху населението и човешкото здраве.

3. Съгласно направеното заключение в доклада за екологична оценка, от направения анализ на вероятните въздействия върху околната среда се посочва, че при изпълнение на строително монтажните работи при създаване на нови МСП, модерна индустриална инфраструктура, изграждане на газопроводни отклонения, изграждането и реконструкцията на ВиК инфраструктура, строителството на скоростни пътища, реконструкция, рехабилитация на пътища от републиканската мрежа, както и на пътища от общинските мрежи, модернизация и рехабилитация на жп линии, енергийна ефективност и обновяване на жилищни и обществени сгради, подобряване на качествата на градската и агломерационна среда се очаква отрицателно въздействие върху околната среда и населението вследствие замърсяване на въздуха, шум и отпадъци, но се очаква то да бъде локално, в рамките на строителните площадки и обекти, временно и обратимо и да не е значително. При прилагането на ИТСР се очаква като цяло положително кумулативно въздействие по отношение на климата, качеството на атмосферния въздух в градовете, водите, състоянието на зелените площи, културното наследство и материалните активи, повишаване нивото на образованието, стандарта и качеството на живот и подобряване здравето на населението.

Потенциалните въздействия от инвестиционните дейности, мерки и проекти са обобщени по компоненти по-долу, както следва:

3.1. „*климат и атмосферен въздух*“ – общото въздействие от прилагането на ИТСР на ЮЦР за периода 2021-2027 г върху въздуха ще бъде като цяло положително, дългосрочно и постоянно, локално и регионално. Очаква се изпълнението дейностите

включени в стратегията да имат дългосрочни, постоянни, положителни едновременни, преки и косвени, локални и регионални, а в някои случаи и вторични кумулативни въздействия. При реализирането на всички включени в стратегията дейности, свързани със строителство, ще има пряко краткотрайно, временно отрицателно въздействие върху атмосферния въздух, локално и обратимо, и не се очаква въздействие върху климата. В етапа на експлоатация на изградените предприятия, индустриални зони, съоръжения при спазване на нормативните изисквания не се очакват отрицателни въздействия върху атмосферния въздух и климата в региона.

3.2. „*води*“ – при избор на подходящо местоположение, добро планиране и изграждане на предвидените в ИТСР на ЮЦР за периода 2021-2027 г. съоръжения с оглед избягване засягането на защитени зони по чл.119а от Закона за водите и на райони със значителен потенциален риск от наводнения се счита, че общото въздействие от прилагането стратегията ще бъде положително, дългосрочно и постоянно, локално и регионално.

3.3. „*почви*“ – при свързаните със строителство дейности при реализиране на мерките и дейностите за осъществяване на предвидените инвестиционни проекти за предприятия, индустриални зони, инфраструктурни проекти към стратегическите приоритети може да има пряко и косвено отрицателно локално въздействие. В етапа на експлоатация не се очакват значителни отрицателни въздействия върху почвите. Общото въздействие от прилагането на ИТСР на ЮЦР за периода 2021-2027 г. ще бъде положително.

3.4. „*ландшафт*“ – очаква се положително естетическо-визуално въздействие, вследствие подобряване на екологичната обстановка и вписването на обектите, съоръженията и инфраструктурата в околните територии. Като цяло се очаква превес на положителните въздействия над отрицателните и в този смисъл общото въздействие от прилагането на ИТСР на ЮЦР за периода 2021-2027 г. върху ландшафтите ще бъде положително.

3.5. „*биологично разнообразие*“ – При добро планиране и избор на подходящо местоположение за реализация на съответните проекти с оглед избягване засягането на обекти от националната екологична мрежа се счита, че прилагането на ИТСР няма да окаже значително отрицателно въздействие върху консервационно-значими елементи от биологичното разнообразие. Целите, свързани с прилагане на мерки за развитие на туризма, пряко или косвено има вероятност да засегнат консервационно-значими елементи от биологичното разнообразие. При тяхната реализация, е посочено че трябва да се гарантира запазването на природните ценности и да не се допуска влошаване състоянието на екосистемите, които ги поддържат. Като цяло, при спазване на описаните в доклада за ЕО мерки за изпълнение при прилагането на ИТСР на ЮЦР за периода 2021-2027 г. не се очаква значително отрицателно въздействие върху биологичното разнообразие вследствие изпълнението на стратегията.

3.6. „*културно-историческо наследство*“ – в зависимост от местоположението на предвидените за изграждане инвестиционни предложения за предприятия, индустриални зони и др. е възможно да бъдат засегнати обекти на културно-историческото наследство. При избор на подходящо местоположение, добро планиране и изграждане на предвидените в ИТСР на ЮЦР за периода 2021- 2027 г. съоръжения/инсталации с оглед избягване засягането на обекти на културно-историческото наследство и при спазване на изискванията на Закона за културното наследство не се очакват значителни отрицателни въздействия от прилагането на стратегията.

3.7. „*материални активи*“ – стратегията ще окаже положително, дълготрайно, едновременно и постоянно въздействие върху материалните активи. С изпълнението на ИТСР на ЮЦР за периода 2021-2027 г. материалните активи като цяло ще се увеличат, съответно се очаква пряко положително кумулативно въздействие в това отношение.

3.8. *„население и човешко здраве"* – мерките и дейностите, свързани с изграждане на нова и подобряване на съществуващата пътна мрежа и железопътна инфраструктура се очаква да доведат до по-добра свързаност на населението, водещо до подобряване на услугите, бизнеса и информираността и до дългосрочни положителни преки и косвени, а в някои случаи и вторични кумулативни въздействия по отношение на населението.

При изпълнение на стратегията се очаква отрицателно въздействие върху околната среда и населението вследствие замърсяване на въздуха, шум и отпадъци, но то ще бъде локално, в рамките на строителните площадки и обекти, временно и обратимо и незначително. В зависимост от местоположението на съответните индустриални зони, предприятия и пътищата за достъп до тях са възможни локални преки отрицателни въздействия върху населението и околната среда вследствие замърсяване на въздуха, шум и отпадъци и в етапа на експлоатация.

В етапа на експлоатация на изградените предприятия, индустриални зони, съоръжения при спазване на нормативните изисквания не се очакват значителни отрицателни въздействия върху населението и неговото здраве.

При добро планиране и избягване засягането на обекти, подлежащи на здравна защита, както и при адекватни мерки за предотвратяване/минимизиране на въздействията в етапа на строителство и спазване на нормативните изисквания в етапа на експлоатация на съответните предприятия общото въздействие от прилагането на стратегията ще бъде дългосрочно, постоянно едновременно положително, като се очаква и кумулативно въздействие.

3.9. *„шум и вибрации"* – дейностите включени в стратегията се очаква да доведат до положително въздействие върху фактора шум вследствие намаляване на нивата на шум в сградите; намаляване на нивата на шума и вибрациите, генерирани при движението на градския транспорт; поглъщане на шума в градските зони и намаляване на неговото ниво при изпълнение на дейностите по изграждане на „зелената" инфраструктура и от там да доведат до положително въздействие върху населението.

3.10. *„предприятия/съоръжения с висок и нисък рисков потенциал"* – в случай, че на територията на ЮЦР се предвижда изграждане на ново или изменение в съществуващо предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, както и при изпълнението на всички мерки и дейности, свързани с изграждането на индустриални паркове и зони, предприятия и транспортна и техническа инфраструктура е възможно отрицателно въздействие върху населението и околната среда. С прилагане на предложените с доклада за ЕО мерки това въздействие ще бъде ограничено.

3.11. *„отпадъци"* – при изпълнение на мерките, свързани с отпадъците, включени в стратегията се очаква положително въздействие върху населението и околната среда вследствие намаляване количеството на отпадъците и оптимизиране събирането и третирането им посредством съвременни технологии.

4. В доклада за екологична оценка са препоръчани адекватни мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от реализирането на ИТСР на ЮЦР за периода 2021-2027 г., чрез които очакваните отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве при изпълнение на дейностите по стратегията да бъдат сведени до минимум.

5. На база на информацията в проекта на програмата са разгледани следните алтернативи:

5.1. „Нулева алтернатива" (Алтернатива 1) - при която текущото състояние на околната среда се запазва.

5.2. Алтернатива 2 – Развитие при условие, че се прилагат мерките и дейностите предложени в ИТСР за ЮЦР за периода 2021-2027 г., включваща 3 приоритетни оси.

Съгласно представената информация, Алтернатива 1 е непрепоръчителна и от гледна точка опазването на околната среда и човешкото здраве, тъй като от направените

анализи и оценки в доклада за екологична оценка се посочва, че предвид екологичната насоченост на Алтернатива 2 и ИТСР на ЮЦР, същата ще допринесе за устойчиво развитие чрез прилагане на предвидените допустими дейности, към съответните стратегически приоритети и специфични цели.

С изпълнението на Алтернатива 2 се осигурява пълно съобразяване и изпълнение на екологичните приоритети на Национална програма за развитие България 2030 г.

6. ИТСР на ЮЦР за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. **е допустима** при съобразяване на произтичащите от нея планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с:

- режимите на защитените територии, определени със *Закона за защитените територии*, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управление;
- режимите на защитените зони, определени със заповедите по чл. 12 от ЗБР и плановете за управлението им.

7. На основание чл. 36, ал. 3 от Наредба за ОС, въз основа на критериите по чл. 16 от същата е направена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която ИТСР на ЮЦР за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. **няма** вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата „Натура 2000“, поради следните **мотиви**:

- Предмет на стратегията не са конкретни планове, проекти, програми или инвестиционни предложения, а общата идейна рамка на визията за развитие на региона. Част от формулираните със специфичните цели дейности за постигане на стратегическите цели са свързани с изграждане на бизнес мрежи, стимулиране развитието на различни форми на туризъм, подобряване на качеството на живот и на свързаността на района в национален и международен план, подобряване на достъпа до образователни, здравни, социални, културни услуги и спорт и др., поради което няма вероятност от пряко или косвено отрицателно въздействие върху ключовите елементи на защитените зони, включително върху структурата, числеността и плътността на популациите на опазваните в защитените зони видове, вкл. птици;
- ИТСР на ЮЗР отчита предвижданията на регионално ниво на секторните стратегии в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, широколентовите комуникации, туризма и околната среда и ще допринесе за тяхното постигане чрез изпълнение на заложените цели, като не се очаква това да доведе до значителни отрицателни въздействия върху територии от мрежата Натура 2000.

8. Извършеният анализ на ИТСР на ЮЦР за периода 2021-2027 г. и предвидените мерки, не предполагат изпълнението на дейности, които имат потенциал за значително отрицателно трансгранично въздействие върху околната среда и здравето на населението на други държави.

9. В хода на процедурата по екологична оценка са проведени консултации, резултатите от които са съобразени мотивирано и по подходящ начин. С писмо вх. № ЕО-12/31.03.2022 г. на МОСВ, предвид изискванията на чл. 23, ал. 1, т. 2 от Наредбата за ЕО възложителят е представил документация за резултатите от консултациите с обществеността и със заинтересованите органи и лица. Не са получени мотивирани възражения по законосъобразност по време на консултациите.

10. В хода на процедурата по екологична оценка са изискани и съответно предоставени становища по смисъла на чл. 155, ал. 1, т. 23 от *Закона за водите* (ЗВ), както следва:

10.1. С писмо вх. № ЕО-12/08.10.2021 г. на Министерство на околната среда и водите (МОСВ), Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ (БДЗБР) счита, че ИТСР на

ЮЦР за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. е допустима спрямо режимите определени в утвърдените План за управление на речните басейни (ПУРБ) на ЗБР 2016-2021 г. и План за управление на риска от наводнения (ПУРН) 2016-2021 г., и няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху водите и водните екосистеми при спазване на забраните, ограниченията и изкискванията свързани с действащата нормативна уредба, както и при съобразяване на актуализираните ПУРБ и ПУРН.

10.2. С писмо вх. № ЕО-12/20.10.2021 г. на МОСВ, Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ (БДИБР) е направено заключение, че включените в стратегията цели, мерки и дейности са допустими при:

10.2.1. Съобразяване със заложените мерки в Програмите от мерки и становищата по екологична оценка на действащите ПУРБ и ПУРН на ИБР;

10.2.2. Спазване на забраните, ограниченията и изискванията регламентирани в Закона за водите (ЗВ) и подзаконовите актове към ЗВ;

10.2.3. Дейности и проекти, свързани с водовземане и/или ползване на воден обект, подлежат на разрешителен режим съгласно чл. 44 и чл. 46 от ЗВ;

10.2.4. Не се нарушават поставените цели за повърхностни и подземни водни тела и зони за защита на водите, в обхвата на ИБР;

10.2.5. Осъществяването на дейности в границите на санитарно-охранителни зони (СОЗ), да бъде съобразено с режима на експлоатация в зоните и разпоредбите на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

11. Съгласно становище на Министерство на здравеопазването (МЗ) с изх. № 04-09-145/04.11.2021 г., получено в резултат на проведените консултации по доклада за екологична оценка, се посочва, както следва:

11.1. В доклада за екологична оценка е направен анализ и оценка на взаимовръзките и ползите от изпълнението на програмата по отношение прилагането на други съотносими планове и програми;

11.2. В доклада е разгледано състоянието на околната среда и актуалното състояние на здравно-демографските показатели. Представени са данни и анализи за състоянието на отделните фактори на околната среда и съществуващите екологични проблеми в региона към момента;

11.3. Посочено е, че отрицателни въздействия е възможно да възникнат, но се очаква те да бъдат локални, в рамките на изпълнение на някои от дейностите, свързани със строителство на предприятия, индустриални зони, транспортна и техническа инфраструктура;

11.4. В доклада са предложени мерки с оглед предотвратяване, намаляване и възможно най- пълно компенсиране на евентуални неблагоприятни последствия, които да бъдат отразени в окончателния вариант на стратегията;

11.5. В становището е посочено, че съгласно авторите на доклада:

„Цялостното въздействие на ИТСР на ЮЦР се очаква да бъде положително, поради произтичащите от осъществяването на Стратегията комплексни и дългосрочни положителни резултати по отношение на развитието на региона, водещи до предотвратяване на риска за човешкото здраве и осигуряване на устойчиво развитие съобразно действащите в страната норми за качество на околната среда“.

В заключение МЗ приема представеният доклад за екологична оценка на ИТСР на ЮЦР от ниво 2 за периода 2021-2027 г.

12. С Решение II-3/2022 г. от 19.07.2022 г., Междуведомствена комисия (МК) – специализиран състав на Висшия експертен екологичен съвет предлага на министъра на околната среда и водите да издаде становище за съгласуване на Южен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.

и при следните **мерки и условия:**

I. Мерки и условия за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от прилагането на ИТСР на ЮЦР от ниво 2 за периода 2021-2027 г.

1. Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, произтичащи от ИТСР на Южен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г., да се одобряват само след произнасяне с акт на компетентните органи по околна среда по реда на глава шеста от ЗООС и/или чл. 31 на ЗБР и при съобразяване с условията и мерките в съответния акт.

2. При устройственото планиране на територията да се прави детайлно обследване за наличието на предприятия с рисков потенциал в близост до проектираните обекти и трасета;

3. Планирането и изграждането на терени за разполагане на нови жилищни райони, обекти с обществено предназначение и големи транспортни пътища, да се съобразява с наличието на предприятия с нисък или висок рисков потенциал и безопасните разстояния до тези предприятия и при необходимост да се предприемат допълнителни технически мерки за ограничаване на рисковете за човешкото здраве и околната среда;

4. Планирането и изграждането на нови и измененията в съществуващи предприятия/съоръжения с нисък или висок рисков потенциал да се извършва при съобразяване на безопасните разстояния до жилищни райони, площи с обществено предназначение, зони за отдих, големи транспортни пътища, и когато е целесъобразно до райони с особена природозащитна чувствителност и обекти на културно-историческото наследство в околностите на предприятията, с цел тяхното опазване;

5. При проектирането и изграждането на обекти, потенциални източници на вредности в околната и жизнената среда местоположението им да се определя съобразно предвидените за тази дейност зони и територии, съгласно действащите устройствени планове и да се съобразява с близостта на обекти, подлежащи на здравна защита, зони и територии, в които са разположени такива обекти и водоизточници за питейно-битово водоснабдяване, с или без учредени със заповед санитарно-охранителни зони;

6. Реализирането на инвестиционните предложения и мерки в областта на здравеопазването, посочени в доклада за екологична оценка, цел 2.2.1. „*Осигуряване на равен достъп до здравни услуги*“ да се съгласуват със съответната Регионална здравна инспекция (РЗИ), на чиято административна територия ще се реализират предвижданията.

7. Всички проекти свързани с подобряване качеството и безопасността на питейната вода в населените места от региона, да се съгласуват със съответната РЗИ. Процесите свързани с изграждането на нови водоизточници да се изпълнят при спазване на здравните изисквания, вкл. и по реда на чл. 36, ал. 1 от Закона за здравето.

8. Да се изпълняват мерките, предложени от авторите на доклада за ЕО в подточки 10.1 до 10.1.8 към т. 10 „Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от ИТСР на ЮЦР, съгласно приложение № 1 към настоящото становище.

9. При реализирането на проекти свързани с изпълнение на транспортна свързаност в близост до обекти и зони, подлежащи на усилена шумозащита да се извършат необходимите проучвания и обследвания и при необходимост още на най-ранен етап да се предвидят съответните шумозащитни и виброзащитни мерки;

II. Мерки за наблюдение и контрол при прилагане на ИТСР на ЮЦР от ниво 2 за периода 2021-2027 г.:

1. На всеки три години от прилагането на програмата възложителят да изготвя **доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда** при прилагането на ИТСР на ЮЦР от ниво 2 за периода 2021-2027 г., включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на плана. Изготвените доклади да се представят в Министерство на околната среда и водите за одобряване.

2. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на ИТСР на ЮЦР от ниво 2 за периода 2021-2027 г. да се извършват въз основа на следните мерки и индикатори:

Мярка по наблюдение и контрол	**Индикатори**	**Източник на информация**
Цел 2.1.3. Подкрепа на местни културни средища и опазване на културното наследство		
1. Реставрация, консервация, социализация и изграждане на съпътстваща инфраструктура на значими археологически и природни обекти и превръщането им в туристически атракции	Значими археологически и природни обекти, превърнати в туристическа атракция-бр.	НДА към НИНКН; Регионален исторически музей, Областни и общински администрации
Цел 2.1.4. Подобрен достъп до спорт и спортни услуги		
2. Подобряване на училищната спортна инфраструктура; поддържане на открити и закрити спортни площи за насърчаване на масовия спорт и провеждането на масови спортни събития	Подобрена училищна спортна инфраструктура; поддържани спортни площи; организирани спортни мероприятия	Бенефициенти, РИОСВ, еколог на съответната община, общински и областни администрации
Специфична Цел 2.2. Изграждане на екологосъобразна инфраструктура. Ориентиране към по-зелена, нисковъглеродна икономика		
3. Продължаване изграждането и реконструкцията на ВиК инфраструктура въз основа на регионални прединвестиционни проучвания в съответствие с нормативната база, приоритетно в агломерации с над 10 000 екв. ж. и, там където е възможно, и в агломерации с над 2 000 екв. ж и изграждане на нови канализационни системи и реконструкции в случаите на несъответствие между степента на изграденост на канализационната мрежа с	Изградено водоснабдяване-км Рехабилитация на канализационни мрежи-км Изградени канализационни мрежи-км Изградени пречиствателни станции за отпадъчни води-бр.	Бенефициенти, РИОСВ, еколог на съответната община, общински администрации и ВиК

капацитета и изграденост на ПСОВ.		
Повишаване на нивата на рециклиране на отпадъци, чрез разширяване на системите за разделно събиране и изграждане на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и инсталации за третиране на биоразградими отпадъци. Извършване на рекултивация на депата за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания.	Въведени системи за разделно събиране-бр.; Изградени инсталации за предварително третиране и инсталации за третиране на биоразградими отпадъци-бр. Извършени рекултивации на депа за битови отпадъци-бр.	Бенефициенти РИОСВ, еколог на съответната община, общински администрации
Цел 3.1.1. Подобряване на свързаността на региона в регионален, национален и международ план		
4. Проекти в областта на комуникационно-транспортната мрежа	Изградени проекти в областта на комуникационно-транспортната мрежа-бр.	Бенефициенти, областни администрации, общински администрации, РИОСВ, еколог на съответната община
Цел 3.2.1. Развитие на градските райони		
5. Модернизация и създаване на нови индустриални зони	Модернизирани и новоизградени индустриални зони-бр.	Областни и общински администрации, съответните РИОСВ
Специфична цел 2.2. Подобряване на екологична инфраструктура от Приоритет 2: Подобряване на социалната и екологичната среда		
6. Изпълнение на мерки в защитени зони от мрежата „Натура 2000“ от Националната рамка за приоритетни дейности за Натура 2000 (НРПД) - за периода 2021-2027 г., планирани за съответния регион	Площ на природни местообитанията и местообитания на видове, върху които са приложени мерки за подобряване на състоянието им-хектари.	Управляващите органи, съгласно планирания източник на финансиране в НРПД 2021-2027 г.
Стратегически приоритет 1: Засилване на конкурентните позиции на ЮЦР регион чрез инвестиции във факторите на растеж, Специфична цел 1.4. Развитие на конкурентни сектори, базирани на местните ресурси; Стратегически приоритет 2: Подобряване на социалната и екологичната среда, Специфична цел 2.2. Изграждане на екологосъобразна инфраструктура. Ориентиране към по-зелена, нисковъглеродна икономика; Стратегически приоритет 3. По-балансирано териториално развитие и намаляване на неравенствата, Специфична цел 3.2. Подкрепа за балансирано пространствено развитие; Специфична цел 3.3 Развитие на териториално сътрудничество.		
7. Реализиране на мерки по адаптация към климатичните промени в секторите „Градска	бр. мерки	Бенефициенти, еколог на съответната община,

среда“, „Води“, „Транспорт“, „Селско стопанство“, „Гори“ от Националната стратегия за адаптация и План за действие към нея*		общински администрации
**https://www.moew.government.bg/bg/klimat/mejdunarodni-pregovori-i-adaptaciya/adaptaciya/*		

3. При констатирани неблагоприятни последствия върху околната среда и/или човешкото здраве да се предложат и предприемат своевременни мерки за възможното им отстраняване.

Настоящото становище не отменя задълженията на възложителя за изпълнение на изискванията на ЗООС и други специални закони и подзаконови нормативни актове и не може да служи като основание за отпадане на отговорността съгласно действащата нормативна уредба.

При промяна на възложителя и/или преди изменение на програмата възложителят, съответно новият възложител трябва да уведоми МОСВ своевременно, съгласно чл. 88, ал. 7 от ЗООС.

Съгласно разпоредбата на чл. 88, ал. 6 от ЗООС, становището губи правно действие, ако в срок 5 години от влизането му в сила не е одобрена стратегията.

На основание чл. 28 от Наредбата за ЕО възлагам на директорите на РИОСВ – Пловдив, РИОСВ – Пазарджик, РИОСВ – Хасково, РИОСВ - Смолян, Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ и Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ контрола на поставените условия и мерки, в рамките на тяхната компетентност.

На основание чл. 88, ал. 3 от ЗООС, заинтересованите лица могат да обжалват становището пред Върховния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му.

МИНИСТЪР:

БОРИСЛАВ САНДОВ

Дата: 29.07.2022г.